

מעשות

מהגדולים והצדיקים

ידמה ספורים אמיתיים נוראים ונפלאים מרבתינו הגאונים צדיקים הגדולים וכו"ע. הלא כמה הסבוארים בדרך השני. ישמח כל הקורא מעיני קדושתו ומנפלאותיהם להתעוררת נפשות ישראל לעבוד וליראת השם בלב שלם אמן מלה:

חזקתק וחוכנס לאינטרנט

מפתחות www.hebrewbooks.org

עיי חיים תשס"ג

מהצורך הקדוש ר' מאיר בעל הנס. ישראל מרזין. ר' מאיר מפרימסלאן. מעשה נריא מן יוצא בן צרי. מהחצה"ג מכשרלסק. ר' מענדעלי מקאסיב. מעשה מן למרן. עשיר. יראי שמים מהאר"י הקדוש. מן בעלי תוס' הרשים. מהרה"ג ר' יחזקאל פראגור. מהחצה"ג מקאזניץ. ר' יעקב יצחק סלובלין. הבעל שם טוב. ר' יצחק בער. הגאון מווילנא. מאכרחם אבינו ע"ה. רבי ר' יונתן. מהחצה"ג ר' חיים פייערנאוויצער. ר' יוסף מהארעדעקא. מעשה ברבן גמליאל. מהחבא. ר' מת' בן חרש. מר"א ב"ר שמעון בן יוחאי. מהחבא. ר' יוחנן. תודוס איש רומי. מר' שמעון בן שטח. מעשה רב מר' יעקב עמרין. מר' יהואל אביו של הרא"ש. מר' אלי. הגביא זל"ה. מהרמב"ם זל"ה. מר' שמעון בן יוחאי. מבעה"ה ס' עמק המלך. ר' הביגא בן תורתא. מהרמב"ן זל"ה. מר' שמעון בן הלשטא.

תובא לבה"ר ע"י ח"ר פייבל מונק ז"ל

מהזיק שלשה סקלארין מספרים

ווארשא } 1 על רחוב פראנציסקאנער. № 24
2 על רחוב גרויבאו. № 10
ובעיר לאדו } 3 על רחוב ניישטאט. № 26

ווארשא

ברפוט ר' יוסף לעבענאווארן ב"ר ברהוב גענשע נ"י 20

МААСЕ ГАРДОЛИМЪ ВЦАДИКИМЪ

т. е. Разказы о великихъ Праведныхъ людяхъ
Типо-Лит. Юсифа Лебепсона, улица Гугля № 20
ВАРШАВА

מעשות מהגדולים והצדיקים ב 8

מעשה מר' מאיר בעל נם

במדרש הובא ר' מאיר הוה יתיב ודריש בני כנשתא דטבריא וכו' אלישע בן אבויה רביה רכיב על סוסיא בשבתא. אמרין לר"מ אלישע רבך קאי בשוקא דטבריא אזל ליה שאל ליה מה דרשת מאיר וכו'. עד שהגיע לפסוק זה עוב אחרית דבר מראשיתו ומה אחרת ביה אמר יש לך אדם שהוא קונה סחורה בנערותו והוא מפסיד ובזקמותו הוא חוקר עלים ומרויח הוי טוב אחרית דבר מראשיתו א"ל רבי עקיבא רבך לא כך אמר אלא טוב אחרית דבר כשהוא טוב מראשיתו. וכן ה' מעשה אבויה אבא היה מגדולי הדור וכשבא למלבי קרא לכל גדולי הדור וקרא לר' אליעזר ולר' יהושע עמהם וכשאלו ושתי שרון אלן אמרין מזמורין ואלן אלפא ביתין אמר ר"א יהושע אלן עסקין בדרסון ואנן לית אנא עסקין בדין. התחילו בתורה ומן הסורה לגביאים ומן נביאים לכחוצים והם שמחים כנתינתו מסיני והאב מלחמה סביביו ושאל אבויה להון מה דין באתם אלי לשרוף ביתי באש והשיבו לו שהיו דבריהם כל-כך טובים כיום מתן תורה עיקר נתינתו לא מסיני נהנו באש-שנאמר וזהר בוער באש עד לב השמים אמר הוואל וכך הוא כוחה של תורה הבן הזה אם מתקיים לי פריני נותנו לתורה ופ"י שלא סיחה כוונתו ומשבתו לשמים לא נתקיימה בו תורתו. ומה אחריתו עוד לא יערכנה זהב וזכויות א"ל ומה אחרת ביה א"ל אלו דברי תורה שקשין לקנותן ככלי זהב ופז ונוחין לאבדן ככלי זכויות א"ל ר"פ רבך לא כך אמר אלא מה כלי זהב וכלי זכויות אע"פ שנשתברו יש להם תקנה אף ת"ח אע"פ שסרה יש לו תקנה א"ל וכל כך חכמה אית כך למה אינך חוזר בך א"ל לית בחולי א"ל רוכב הייתי על הסוס ומטייל אחורי בית המקדש ביום הכיפורים שחל לפסח בשבת ושמעתי ב' קול מפולגת ואומרם שובו בניי שובנים שובו אלי ואשובה אליכם חזן מ' אלישע אחר שהיה יודע כוחי ומרד בי. ומהיכן היה לו המעשה הזה. אמרו פ"א היה יושב ושונה בבקעה גנוסר ועלה אדם אחד לראש הדקל וגטל אם על הבנים וירד בשלום ובמולאי שבת ראש אדם אחד עלה לראש הדקל וגטל הבנים ושלח את האם וירד והנישו נחש ומת. אמר כתיב שלח תשלח את האם והבנים תקח לך למען ייטב לך והארכת ימים היכן טובו של זה והיכן אריכת ימים של זה. ולא ידע שדרשה ר"ע למען ייטב לך לעולם שכולו טוב והארכת ימים לעולם שכולו ארוך וי"א שראש לשון של ר' יסודנו הנחמס נמן

בפי הכלב אמר מה הלשון שיגע בחורה כל ימיו כך לשון שאינו יודע
ויגע בחורה על אחת כמה וכמה. אמר א"כ לא יש מחן שכר לצדיקים
ולא תחיית המתים. וי"א ע"י שפשיטה אמו מעיברה עברה על בתי
עצ"א והריחה ונתנה לפי מאותו מין ואכלה והיה מפעפע בברסה כארס
של נחש לאחר ימים חלש אלישע אתון אמרין לר"מ אלישע חולה אול
לנביא א"ל חזור כך א"ל ועד כדון מקבלין א"ל ולא כתיב תשפ אנוש עד
דכא עד דכדוכה של נפש באותה שעה בכה אלישע ומת והיה ר"מ שמח
ואמר דומה שמתוך תשובה נסתלק רבי וכיון שקברוהו כחש האור לשרוף
אח קברו אתון אמרין ליה לר"מ קבר רבך נשרף ילא ופירש עליהו עליה.
א"ל ליכי הלילה בעוה"ז שכולו לילה (אם יגאל זה הקב"ה) והיה בבוקר
בעולם שכולו טוב אם יגאלך טוב זה הקב"ה שנאמר טוב ה' לכל
יגאל ואם לא יחפוץ לגאלך וגאלתיך. אנכי :

מעשה נורא מהרב הדיק מוהר"ר ישראל מסאראגורא ונקרא בפי כל
ריוונער רבי בין הרב הדיק הקדוש מוהר"ר ישראל מרזין ובין
הרב הדיק הקדוש מוהר"ר מאיר מפרמישלאן היסס אהבה גדולה
למאור. עד שהרב הדיק מוהר"ר מאיר אמר בזה הלשון מאיר איז
איין לירולוק. אבער דער ריוונער איז איין גאנץ גרוסער דאקטער.
בלשון הנ"ל אמר כך לאחד ממקורביו כאשר בא לפניו עם פ"ג וכאשר
קרא הרב את הקוויטיל אשר נתן לו אמר הרב הדיק. זה הילד איז
דעם ריוונערס קונד ובאמת ה' מדבר כך. כי להמקורב הנ"ל ה' ^{הי}
הילד מסוכן. והדאקטורים אמרו כי הילד מסוכן מאוד. וגם המקורב
לסאראגורא לסרב מריון עם פ"ג והדבר ה' בעש"ק. והנה לעת ערב
נחלש הילד למאוד והדאקטור אשר ישב אלל הילד אמר נושא כי לא ה' ^{הי}
בו שום נשימת רוח מנחיריו ויקחו סדין ויפרסו על הילד וגרוסו סליקו
מראשותיו. ואח אס הילד הוליו החולה מהבים כי כלה כוחה מהבכיה.
והדאקטאר רלה לילך משם כי ראה כי הילד מת. אך האנשים אשר
היו בבית הילד לא הניחו אותו ובקשו ממנו שישב שמה. ופתאום
וישתומם הדאקטאר כאשר גלה פני הילד. כי ראה בו נשמת רוח חיים
וילו מהר לכבד הנרות. ועוד ברגעים אחדים מתחיל הילד פתאום
לבכות. ות"ל הילד שב לאיטנו ונחפא. וממש בזה הרגע ה' המקורב
אלל הרב הדיק מריון ובזו הרגע שב הילד לחיטו ונחפא. כעת יכולין
לראות איך באמת רוח הקודש ידבר פה הרב הדיק מוה' מאיר. והכיר
שיקף כי הילד נחפא ע"י שפלת הרב הדיק מריון. ובאמת אמר כי

פילד איז דעם רוזינערס רבי. ועוד סיים הרב הלד'ק מו"ר מאיר בום
הלשון איין קוויטיל קען מאיר ז"ה ליינן :

פ"א הביא אחד ממקורביו להרב ר' מאיר גביע אחד ויפה מאוד ויקח
הרב את הגביע ואמר הגביע הזה נאה להרב מריון. ויקח הרב
ר"מ את הגביע וישלח אותו עם שליח מיוחד להרב מריון. לכאדאגורא
וגם אגרת נתן ביד השלוח. שימכור אותו ליד הרב מריון ממש לידו.
וגם הרב מריון נתן ג"כ תשובה במכתבו ע"י השליח הנ"ל. ונתקשרה
התהבהב ביניהם מאוד מאוד. וכך נשמע מפה הקדוש הרב מריון איך
אמר בזה הלשון כאשר נתוודע לו מהסתלקות הרב הלדיק מו"ר מאיר ז"ל
וכך ה' הדבר כאשר הרב ר"מ נסתלק ולא רלו לגלות אזני הרב הלדיק
מריון. ויהי במש"ק כאשר הרב מריון ישב על הכסא אלל שולחנו
ושני נרות דולקות והנה פתאום נכזה נר אחד מעלמו. והדליקו את
הנר וירא והנה הנר השני נכזה. אז תיכף ומיד אמר הרב מריון הנה
חדשות בעולם ואמר לאנשיו. ולבנו הרב הלדיק מו"ר שלום ז"ל שיאמרו
לו מה הוא זה. ולא רלו לגלות אזני. ויהי ביום א' בצוקר לוח הרב
מריון לאסור מרכבתו וסבב את בית החיים שבעה פעמים וגור על
אנשיו שיאמרו לו מה החדשות אשר בעולם כי רואה חשכה גדולה אז
הוכרחו לגלות אזני הרב הלדיק מריון. וכאשר שמע הרזינער את
השמועה הלזו ויאנח מאוד ואמר בזה הלשון מיר האבין איהם אזויא
ווייט זייט לעבין ניט גקענט. והמעשה הלזו היתה בערב ר"ח סיון כי
בער"ח סיון נסתלק הרב הלדיק מו"ר ז"ל זכותו וזכות הרב הלדיק
מו"ר ישראל מריון ז"ל יעמוד לנו ולכל ישראל א"ס :

מעשה נורא מהרב הצדיק מוהר"ר מאיר מפרימישלאן זצ"ל :
איש אחד ה' בעיר סיטשאווט ושמו ה' נתן שמעון והאיש הנ"ל ה' חולה מאוד על החולאת הנקראת חולי נופל ר"ל וגסע האיש להרב
הלדיק מוהר"ר מאיר ז"ל על יום הקדוש. והאיש הנ"ל ה' כל כך
חלש אשר הרופאים הזהירו אותו לכל יתענה שום חטנית. ובכל יום
ויום מוכרח ה' האיש הנ"ל לטעום בצוקר או טעהע או קאווע למטן
לא יחלש לבו. ויהי בערב יוה"כ קרא הרב להאיש הנ"ל ויאמר אליו
הידעת כי ביום הקדוש הלזה נלעונו מתוה"ק לענות נפשו בחמשה
עניים. ויאמר האיש ידעתי. ע"כ שמע בקולי אמר הרב אליו. הנה
ידעתי פי איש חלש אתה והרופאים לוו אלך בל חטנית את נפשך.
אך שמע בקולי אשר אומר אליך אשר לא תאכל ביום לום הקדוש הזה
עד אשר אומר אליך. ויאמר האיש כן תעשה. הנה האיש הנ"ל ר"ל

בכל יום ויום לא פסק החולאת ממנו. ולא יכול לענות את נפשו
אפילו שעה אחת ביום. ויהי בלילה אחד כל נדרי אהרן הרב אליו
הנה בלילה לא תאכל מאומה. ובבוקר אנכי ואמר לך העת מחי תאכל
אחר כל נדרי הלך האיש להאכסניא ולא אכל מאומה. ויהי הבוקר אור
בא האיש להרב לשאול אותו אם יאכל ויאמר הרב אליו שמחן לי עד
אחר ברכו. והמתין האיש עד אחר ברכו. ויחלם לבו למאוד. אחר
ברכו ויבא האיש לשאול להרב. ויאמר הרב אחר קדושה. ולא אחר
עוד עד שיהיה אחר לו אחר מוסף יאכל ואח"כ אחר נעילה עד שיש
האיש את כל היום כולו. ויהי בלילה ויבא האיש להרב ויחן לו י"ס
ולעקיף ושחיה לחיים. ויאמר לו הרב הרפואה הלזו וואם מאיר האש
דיר גנעצין וועט דיר מעהר העלפין וויא אללע דאקטורים. וכן ה' כי
האיש נתרפא מחליו והיה בריא עד יום מותו. והאיש הנ"ל נסע כמה
פעמים להרב ז"ל זכות הנדיק הרב מוהר"ר מאיר יגן עלינו חמן :

מעשה נורא מן יואב בן צרויה שר צבא מלך דוד ישראל :

המלך דוד שלח את שר לבאו יואב בן צרויה עם שנים עשר אלף אנשי
חיל גבורי מלחמה לצרוך מלחמה אל רבת בני עמון. ששה
חדשים ערך יואב בן צרויה המלחמה נגד רבת בני עמון. וילך אל
העיר ולא יכול לכבוש אותה כי עיר בצורה היתה ומוקפת חומה ואנשי
גבורי מלחמה עומדים על החומה וישליכו אנשי בלסטראות עליהם
וילאו אנשי יואב מאוד ויתאספו כל ראשי אנשי חילו של יואב אליו
ויאמרו לו. הנה זה זמן כביר אשר אנחנו חונים פה. ואין כח בידינו
לכבוש העיר כי עיר גדולה וחזק היא מאוד. ועתה תנה לנו עלה מה
לעשות וישאל יואב אותם ויאמר להם. אמרו אתם מה לעשות בדבר
הזה. ויענו הראשונים הנה רואים אנחנו אשר להביל ולריוק זה זמן כביר
אשר אנחנו נזר אל העיר הלזו ואין לכבוש אותה. את נשינו ואת טפנו
עוזבו ואנחנו נשכ פה הלא טוב לנו לשוב לבתינו. ואם נשכב פה על
השדה בקרח ובחום תחלש כוחנו ונהי' אחר זאת לקלון ולשמלה בציני
כל העמים. ויען יואב אל השרים אחי ורעי. שמעו אלי ואל עלתי
אשר אומר אליכם. ויאמרו השרים דבר נא אדוני. ויאמר יואב אליהם.
הנה עלתכם בדבר הלז לא טובה היא. הנה כאשר ישמעו העמים
הקרובים והרחוקים אשר אנחנו נשוב מרבת בני עמון ועוזבו אותה
מבלתי לכבוש את העיר ילעגו עלינו. ויאמרו הנה כבר נחלש ישראל
מלהלחם. ואני יתאספו העמים עלינו למלחמה. ומה נעשה לשמינו הגדול
ולערינו הצעורים ע"כ יעלתי בדעתי איך נוכל לכבוש העיר ונעשה לג

שם בארץ כאשר נכבש אותה וה' הטוב יהי' בעוזרינו. הנה אנכי אשים נפשי בכפי למשן הראות לכם גבורתי וכוחי ועוצם ידי. הנה בין עלי היער הסמוך לרבת בני עמון. אבחר לי עץ אחד היותר גדול מכל עלי היער ואטה את העץ לארץ. ואחזק בלמרתו. ואחס תהיו בעוזרי להחזיק בלמרתו וכאשר תראו כי אנכי בראש שלמרת תניחו את העץ ואנכי ואפולה אל הציור. ואחס פס כל אנשי חיל תנוחו מחוץ לעיר ותמתינו עלי ארבעים יום. ואת האות הזה אמסור לכם. כאשר לא תראו עד ארבעים יום כי דם שוטף מחוץ העיר חולה חדעו כי מת אנכי בנפילתי מהעץ לארץ. ואת תראו כי דם שוטף בזמן הנ"ל החולה מהעיר. אזי חדעו כי הרוב מאנשי העיר הרגתי בחרבי אז תחזקו ותתאמנו ללור אל העיר ולהרוס את החומה במחי קבל. ובאילי ברזל. ובצורת השם נכבש את העיר וכאשר הראשים שמעו עלת יואב וייטב בעיניהם. ויחגור יואב את חרבו ולרור כסף נתן באמתחתו. ונשלך ע"י העץ הנ"ל עירה רבת בני עמון. יואב שר הצבא נפל לפני בית אלמנה אחת ארלה ובעת נפילתו נפל על חרבו ונשברה החרב לשתיים. ולהאלמנה בת יחידה אחת. וכאשר בת האלמנה הלכה מביתה החולה. והנה ראתה כי איש אחד שוכב על הארץ במלרה חלש מאוד מהנפילה וכפשע הי' בינו ובין המות והקת בת האלמנה את יואב לביאה וערכה לפניו בשמים ומגדנות להשיב את נפשו. וכאשר שב נפש יואב. שאלה האלמנה ובתה אותו איך בא לעיר ואיך בא למלרה. אמר יואב אליהם. הנה אנכי מאנשי חיל עמלק. והיהודים לקחו אותי בשביה. והמסירו אותי ליד שר שר לבא פירכם והשר לבא נתן הפקידה להשליך אותי החולה. וכאשר השליכו אותי העירה נפלתי לחלרכם. ועתה אבקש מכם שתניחו אותו להניח בבתיכם. ויקח יואב מביטו פשרה שקלים ויתן להאלמנה ובתה לקנות עבורו די מחיתו. שבעה ימים ישב יואב בבית האשה הסור בבית מחמת חולשתו כי לא יכול לעמוד על רגליו. וכאשר עברו השבעה ימים ראה יואב ללכת העירה לרגל אותה. ולא נתנו אותו ללכת בבגדיו. ויתנו אליו בגדים אחרים כבגדי אנשי רבת בני עמון. וילבש יואב את הבגדים וילך העיר לתור אותה. יואב חר את הפיר וימלא כי הפיר מחזקת מאה וארבעים חולות. 140 גאסין בתכלית היופי המה בניויות חומות גבוהות ובלורות עד לשמים יואב בא לחרש ברזל. ויאמר יואב אליו המוכל לעשות לי חרב כזו אשר נשברה ויקח החרש את החרב מידי יואב ויתמה מאוד. ויאמר החרש. הנה חרב כזו לא ראיתי מעודי עד היום הזה. ויאמר יואב אל החרש. עשה לי חרב כזו

ועלי לשלם לך שכרך כאשר חשית עלי דמי שויה. החרש עשה חרב
 ונתן לידי יואב. ויואב לקח החרב מידו וישבור אותה לשתים. ויאמר
 יואב הראית כי לא טובה החרב אשר עשית עשה לי אחרת. ויעשה
 גם השניה והשלישית וגם אותם שבר יואב כאשר רלה לבחון אותם אם
 המר מעטת ברזל (שטאהל) ובפעם הרביעית עשה החרש חרב אחת
 אשר כמוה לא נעשתה עד הנה. והחרב הלזו הייתה טובה מהחרב
 הראשונה אשר הי' בידי יואב אשר נשברה כאשר נפל מהעץ ארלה.
 יאמר יואב להחרש. האחתוך ראשך עם החרב הלזו. ויאמר החרש אל
 יואב. חסוך ראש יואב שר לבא מלך ישראל עם החרב הלזו. ויאמר
 יואב להחרש. ראה נא מאחורך אשר נפל דבר אחד ארלה. החרש
 ספק פניו לראות ארלה. ויחתוך יואב ראש החרש בחרב אשר בידו.
 וראש החרש לא נפל ארלה כי החרב הייתה לטושה מאוד. והחרש אחר
 ראה נא איך רוח קר עבר עלי. וידחוק יואב את החרש ונפל ראשו
 ארלה ונשברה לשני החיכות אחר הדברים האלה בא יואב לחזר אחת
 וימלא בהחלר חמש מאות גבור. חיל מלומדי מלחמה ויכה אותם יואב
 ארלה עם החרב אשר בידו ולא נשאר מהם עד אחד. יואב שם את
 חרבו בתערה וילך לביתו והנה קול הומיה בקריה. כי חמש מאות
 איש נהרגו בחלר אחד ולא נודע מי הכם ארלה. ויאמרו האנשים אין
 זה כי אם אשמדאי ראש השדים הרגם. ובעלת הבית אשר יואב התאכסן
 בביתה שאלה את יואב עם לא שמע מהלכה הגדולה איך נהרגו חמש
 מאות איש ולא נודע מי הרגם. ויען יואב לא שמעתי ולא ידעתי
 מהשמועה הלזו הלא בעת אנכי שומע ממך את החדשות. ויקח יואב
 עשרה שקלים מכיסו ונתן ליד האשה להכין לו מזונו עוד על עשרה
 מים כי אמר לה כי מחמת חולשו מוכרח הוא להפעכ פה בביתה עוד
 עשרה ימים. והנה כאשר חלפה בעת מעשרה ימים אשר יואב בא
 החולה מבית האשה האלמנה בעלת הבית. הלך יואב עוד הפעם
 החולה ויבא בשוק הגדול והמית עם חרבו אשר מחמת למדיו כאלף וחמש
 מאות איש. עד כי הגלג אחר הלהב נאחו לידי יואב עם הדם אשר
 נקדש מהאנשים אשר הרגם יואב. ולא יכול יואב להשיב חרבו אל תערה
 וסוכרה לטמון ידו עם החרב מחמת למדיו למען שלא יודע לאיש מי
 הוא השופך דם הרבה מאוד. וירץ יואב חוש מהר לבית האכסניא.
 והנה בת האלמנה לקראתו. ויאמר יואב אל האשה. מהר חן לי מים
 חמים למען אתן ידי בסוך המים למען שהחרב אשר נאחו בימיני תוכל
 לפרוש ממנה ראש נא נקדשה מדם וגאחזה בידי. כן אמר יואב להאשה.

מעשות מהגדולים והצדיקים ה' .

ומאמר האשה אל יואב . האנכי אהמם טבורך עוד מים הלא אתה את לחמינו תאכל ואת מימינו תשתה . ואת אנשינו הפלת לארץ ושפכת את דמם ארצה כמים הנגרים . ונפסך מרהב עוד לאמר אלי שאמן לך מים חמין הנה אפילו את ראשי החתוך לא אתן לך מים חמין . וכאשר שמע יואב דברי האשה . ויאמר אכן כודע הדבר וימהר יואב ויחמוך בטן האשה וישם את ידו עם חרבו בבטנה . או מחמום הדם נשלפה החרב מידו . ואמר זאת . וירץ יואב חוש מהר החולה טרם יודע לכל כי הוא הרג כל האנשים בחוך . וישמע יואב כי איש אחד הולך בחוך וזכריו בקול גדול . לאמר . הנה גזירת המלך הוא . אשר . כל איש ואשה אשר ביתו חכסניא להם . ואורחים החאכסנו צביהם . ימסרו תיכף את האורחים לידי המלך . וכל אשר יעבור גזירת המלך . אחס דמו להמית . ויפגע יואב האיש המכריו ויפגע בו וימת . וכן עשה יואב לכל איש אשר פגע בדרך עד כי בא יואב לשער העיר . ויכה יואב את השוערים ארצה . ויפתח יואב את השער והדם אשר שפך יואב מוגרים ארצה הון לציר דרך השער כאשר אמר יואב לאנשי חילו לסימן ולאות אשר דרך השער ישטף הדם מאנשים אשר יהרגו . ואנשי חיל יואב אשר עמדו תחת החומה לצור עליה אמרו כי בודאי נהרג יואב . אך עתה כאשר ראו איך הדם שוטף דרך השער חוץ לציר וילעקו כולם צפה אחד בשמחה גדולה שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד וכאשר שמעו יואב את קולם . ויואב עמד על מגדול אחד בראש החומה וישן יואב בקולו ויאמר כי לא יטוש ה' עמו ונחלתו לא יעוזב ועוד אמר יואב ה' ילחם לכם ואתם תחרישון וכאשר יואב הודה להקב"ה על נפלאותיו . אשר עשה על ידו וירא יואב איך נכתב על יד ימינו ישלח עזרך מקודש ומליון יסעך . ואח"י עשה דוד המלך את המזמור הזה למנצח מזמור לדוד ישנן ה' ביום לרם ישגבך שם אלהי יעקב . ישלח עזרך מקודש ומליון יסעך וכו' . עתה ידעתי כי הושיע ה' משיחו יענהו משמי קדשו בגבורות ישע ימינו . אלה ברכב ואלה בסוסים ואנחנו בשם ה' אלהינו נזכיר וכו' . וישלח יואב תיכף שלוח לדוד שיבא עם חיל הרבה לכבוש את רבת בני עמון למען יקרא על שמו . ויבא דוד עם כל חיל הצבא ויכבוש את העיר . וישאל דוד ליואב את הרג את כל העמלקים ארצה ויאמר יואב . אדוני המלך כבר הכתי כמעט כל העיר ולא נשאר חי שמה אך המלך עם כמה אנשים . ויפקדו דוד להביא אליו מלך העמלקים עם אנשים . וישטף דוד את ראש מלך עמלק . ויחמוך את ראשי האנשים אשר הובאו עם המלך העמלקים . ויקם דוד את פטרת מלכס אשר משקלה ככר

זהב ואבנים טובות ומרגליות ממולאים זה. וישם על ראש דוד את העטרת הזהב. ויבא דוד לרבית בני עמון העירה וישרוף את עלבניהם וידק אותם לעפר. ויקח דוד את השבי ואת המלקות. וגליצים מעבדי דוד הוסיב דוד ברבית בני עמון והודו לה' בהלל דוד כי לעולם חסדו וישבו לביתם בשמחה וחדיה ויעלו עולות ושלמים לה' ויודו לה' על נפלאותיו אשר עשה עמם :

מעשה נורא מהרב הצדיק ר' ישראל מרזין ומסאדיגורא כאשר הרב הדיק ר' ישראל הי' עוד ברוזין אשר ברוסיה המדינה אירע פ"א אשר גזירת המלך הי' שלא יסעו החסידים להרצנים על ימי מוראים מחמת איזה חולאת ר"ל. ועבור זה כל חסידים לא נסעו מביהם להרצנים. ובעיר אחת הי' איש עשיר למאוד והעשיר הי' חסיד מהרב מרזין. ולהעשיר הי' עגלה כבודה עם סוסים ויסע העשיר על ראש השנה להרב. ויבא האצ"ד מהעיר אשר העשיר מחגורר בתוכה ויבקש את פני העשיר אשר גם הוא יסע עמו להרב. ויאמר העשיר איך אוכל ליקח אותך אתי הנה ירא אנכי מפני השוטרים. אך בזאת נאות לכם. אם ירלה הרב להיות עגלון להסוסים אז אוכל לקח אתכם אתי ראות הרב להיות עגלון ויסע עם העשיר להרב מרזין וכאשר באו לבית הרב. והנה עוד עשיר גדול מעיר אחרת בא ג"כ להרב על ראש השנה. ויקח ג"כ שלום באותה השעה מהרב. וישאל הרב את בקשתו ויאמר העשיר. אדוני מורי ורבי לא אבקש מאומה. אך הנה אנכי ממרחק באתי הנה ולזאת היתה מטרת נפשי למען אראה פני אדוני הרב. ואם הרב יתן לי רשות שאספר המעשה איך ומה הכרחני לבא הנה אז אספר. ויאמר הרב אל העשיר. דבר. ויאמר העשיר ישמע אדוני הרב את דברי הנה אנכי מארץ מרחקים. ועשיר גדול אנכי ומסחרי עם אבנים טובות ומרגליות אשר מעבר לים ומוכרחין ליסע שמה ולקנות הסחורה ואנכי בעלמי לא הייתי עוד שמה אך הי' אללי איש נאמן לך והנאמן ישב שמה כמעט כל השנה והוא קנה עבורי הסחורה ושולח אלי. ואנכי שלחתי לו כמה אלפים רז"כ כל כך שגריכון בין עבור המוסחר. פ"א התאחד האיש לבא לביתי מהדרך והתעכב הדבר כמה חדשים ולא השגתי סחורה ממנו וגם המעות אשר שלחתי אליו ג"כ לא השגתי. ויפלו פני וסי' לי יסורים מזאת אך מה הי' לי לעשות. ויהי אחר זאת בא הנאמן לביתי ושאלתי אותו למה התאחר עד כה. ויאמר אלי כי היתה לו מניעה גדולה על הדרך ולא יכול לבא לזמן המועד. וזאת אמר לי. למה נפלו פניכם עבור אשר התאחרתי עד כה. ידע אדוני כי אפילו המות בדרך. לא יאבד המעות אשר

מעשות מהנרולים והצדיקים ו 11

השגתי מכס. ומוכן אנכי לאמר לכם גם אחר מותי החשבון מהמעות. ויהי אחר הדברים האלה נתתי להאיש הג'ל כמה וכמה אלפים על הדרך למען לקנות סחורה ויהי בדרך וימת האיש. והשגתי מעות וסחורה מהדרך אך החשבון כולו לא ידעתי. והי' לי יסורים גדולים. והיסורים הי' לי יותר עבור אשר אבדתי איש נאמן כזה. יותר מהמעות אשר אבדתי. ויהי כימים אחדים ויבא הגאמון בחלום אלי ויאמר לי. הנה אמרתי לכם כי אפילו אחר מותי אתו לכם החשבון עתה באתי לכן לכם החשבון. ויתן לי החשבון כולו. ואמרתי אליו למה אחרת עד כה ויאמר אלי אל תחפלא על זאת. הנה אנכי מת בירח כסליו מוצו. וכאשר באת נשמתי בעלמא דקשוט לא נשאלתי מאומה עד אחר יום כסליו ועבור זאת לא הי' לי פנאי לבא. ומפני מה לא נשאלתי עדיין כסליו הי' הדבר כך כי הרב המגיד ממעזריטש נפטר יט כסליו אז היו המלאכים קוראים בקול ומכריזין פנו מקום פנו מקום עבור הרב המגיד ממעזריטש וכל הפמליא של מעלה היו מטפלין עם נשמת הרב המגיד. ובדרך הלוכו קרא המגיד ומכריז ואומר כל נשמה ונשמה אשר היו מכורין אותו מעידי גם המה יזכו ויעלו אתי. ראיתי כי כמה וכמה מאות נשמות היתה להם עלייה. אך אנכי נשארתי על מקומו כי אנכי לא ידעתי ולא הכרתי את הרב המגיד ופתאום אמר המגיד אלי גם אתה סלך אתי כי גם אתה היית אללי. כאשר אמך היתה מינקת אותך ובאת אלי שאתפלל עבורך ואז היית בביתי עבור זה יש לך זכות שנשמך העלה למעלה. וכאשר ראיתי את גודל מעלת הרב. שאלתי אם יש גם בזה העולם עוד לדיק אחד כמותו ויענו ויאמרו יש והוא נכד הרב המגיד ושמו רבי ישראל מרוזין. ע"כ. ע"כ אדוני מורי ורבי כעת באתי הנה מארץ מרחק. למען לראות פני הקדוש פנימה. ופנה הרב מרוזין את פניו ולא רצה לשמוע יותר כי לא רצה הרב מרוזין אולי יהי' להרב גדלות מספור המעשה זאת המעשה ספר הרב אשר נסע עם העשיר להרב מרוזין וללה"ה. זי"ע :

מעשה גורא מהרב מסטרעליסק ומהרב מרוזין זצ"ל

הרב הדיק ר' אורי מסטרעליסק טרם הסתלקותו וישאלו החסידים את פיו הקדוש לאמור. אדמו"ר לאיזה לדיק נסע אחר הסתלקות הרב. ויאמר הרב אליהם. חסעו להרב הקדוש ר' ישראל מרוזין כי יש לו צינה הרב מיסטרעליסק נח נפשיה. ויהי אחר עבור ההספד ויכעו החסידים להרב מרוזין. ויביאו שמה והתעכבו בבית הרב בריוון כמה וכמה שבועות ולא ראו מאומה. וגם חסידי מסטרעליסק היו מתפללין

בקול חזק מאוד כאשר הרב מסטרעליסק ה' דרכו להתפלל בקול עז. כי הרב מסטרעליסק אמר על עצמו הנה המלך דוד ע"ה כתב ספר חללים ואנכי בכוחי לומר חללים והש"י נתן לו גם גבורת שמשון שאוכל להתפלל בקול. ועבור זאת לא יכלו חסידיו מסטרעליסק להתנהג במנהג הרב מריון אשר דרכו בקודש ה' להתפלל בקול דממה דקה כי לא ברעש ה' כי אחר הרעש קול דממה דקה ויתעלו החסידים מסטרעליסק לפטור מהרב מריון. ויבואו לבית הרב ורלו לקח ברכתו טרם שפירחם. ויאמרו האמת להרב כי מטרת נפשם ה' לקיים דברי רבם אשר זה חותם ליסע הנה. אך כי רואין אהנו אשר אהנו לא יכולין להתנהג במנהג הרב ע"כ נצחרה לנו רב אחר ויאמר הרב מריון אליהם שמעו בקולי אשר אנכי אספר לכם משל אחת. ומהמשל תבינו הנמשל. וז"ל הנה במדינה אחת ה' מלך אחד ולהמלך היו כמה וכמה שרים ובין השרים ה' שר אחד אשר המלך אוהב אותו למאוד והמלך ה' מטייל אותו בכל יום ויום. עד כי כל השרים קנאו אותו והלשינו אותו למלך שטעות דברי המלך. המלך ידע כי האדק אתו ורלה המלך לסייעתו מידי השרים האחרים. מה עשה המלך למען יבס השרים שונאי השר הנ"ל אמר המלך הנה גזרתי אשר השר הנ"ל יומת. אך עבור זאת כי עבד אלי כמה שנים ע"כ לא אדון אותו למיתת הרב או שאר מין מיתתו. רק זאת היא הגזירה אשר בשפת הפה מים אשר מחוץ להעיר ירון יליבו מעבר מזה ומעבר מזה שני ארזים אלל חוץ הנהר. וחוט של ברזל או של נחושת יחטו על הארזים. והשר יטייל על החוט. רוחב הנהר. ואם יפול מהחוט וימות טוב ואם מולו יגרום לו שלא יפול חיה יחיה. ויעשו כאשר היה המלך. השר חלף הנהר על החוט הנ"ל ולא נפל המימה ויחי. וישאלו את השר איך ה' יכול לילך על החוט ולא יפול המימה. ויאמר השר הנה אנכי כוונתי לילך משור ולא לילך דרך עקלקלות. כי סן חלילה יעקל ללד זה או ללד זה חזי ה' הדרך מסוכן עבורי וכאשר הלכתי בדרך משור ע"כ הללתי את נפשי. ע"כ שמעו לקולי אם האיש יבחר לו דרך משור חזי ה' סומך ידו כי יפול לא יועל כי ה' סומך ידו. אז הכינו החסידים חכמת הרב. ויאמרו טוב יעץ לנו הרב מסטרעליסק שנצחר לנו את אדמו"ר כי אללו נמלא בינה. עיקר שכחתי בזאת סייס הרב מריון ז"ל את דבריו ויאמר הנה מלאכי מעלה קנאו בחרם ואמרו להשי"ת מה חנוש כי תזכרנו. הנה כאשר יברא את האדם בעולם יחטא. אך השי"ת הוא מלך רחמן ורלה לברוא את האדם שיבא לעוה"ז ויתקן מעשיו

מעשות מהגדולים והצדיקים 137

אשר העו"ז דומה לחוט סג"ל וטאדס לריך לטייל על החוט. ע"כ כל מי שיש שכל במוחו יראה היטב אך הוא הולך על החוט שלא יפול בנהר כי שמא יעקל ח"ו ללדדן תיכף יפול לסנהר ויטבע וזהו הצניע אשר לריך האדם להבין בזה העולם שלא ילדדן ללדדן אז ילך בקו השווה על החוט ולא יפול וחי לעולם הן בעלמא הדין והן בעלמא דעמיד . וסבן המשל והנמשל מהרב הגדול זי"ע ועיב לך :

מעשה גורא מהרב הצדיק ר' מענדלי טקאסיב ,

הרב הגדול ר' מענדלי מקאסיב הי' אוהב ישראל באהבה כאשר כל העולם ידעו מזה . וכמעט כלה נפשו עבור פס בני ישראל אפילו עבור אנשים פשוטים אשר באו אליו ולא היו מאנשי שלומו . אף גם כמה היו חשובים בעיניו למאוד כאשר נתבונן הדבר על נכון מהמעשיות הנאמרות לקמן . הרב ר"מ הי' אוהב ישראל ודרכו בקודש הי' ג"כ לרדוף שלום בין אדם לחבירו וגם הספר אשר חבר על התורה קרא את שם הספר אהבת שלום . ומעשה שהי' כך היה . הרב ר"מ צימי נעזריו הלך לבקר בסיכלו של הרב הצדיק ר' זאב מטשארנאסטרני בארץ רוסיא המדינה . ומחמת גודל הדמיונות מהרב ר"מ לא הי' בידו לעשות הולאות על הדרך למען שיספ על פגלה ע"כ הלך רגלי מעיר לעיר ומכפר לכפר . ויהי בדרך כאשר בא השמש וילך הרב בבית מלין אחת בכפר אחד . וילן שמה . ויהי בלילה וישמע הרב כי בעה"ב אחת אחת גדולה למאוד . וישאל הרב אותו מה גדלה אחתה הגדולה כל כך . ויספר בעה"ב להרב את גודל דמקומו כי נפל ממדרגתו ר"ל והוא בעל מופל פס בנים קטנים ואין בידו לפרנסם ועתה חייב הוא לשלם שכר ארואדע סך ששים אדומים . ואם לא ישלם אז מוכרח לעזוב בית הארואדע . ומה יעשה נעמה פס בניו הקטנים ומחין יבא עזרו . ועתה לחם לא חזק על מכאובי הגדול הזה ואין לי לא קרוב ולא גואל אשר ירחם עלי . ויאמר הרב אליו דוס מלאכת הגס השי"ת לא ינוס ולא יישן כי שומר ישראל הוא והשי"ת ירחם עליך וישלח עזרו מן השמים למען להושיעך מדמקומו . ויחם הרב את בעה"ב בדברים נחומים . הבעה"ב אך כיון שהיה בלילה גדולה לא שם לבו לדברי הרב ויאנח מאוד מאוד . ויבאב מאוד לב הרב על צרם האיש אך בזה הרגע לא הי' בידי הרב להושיעו . ויהי בזוקר אור הרב הלך לדרכו . ויחזק את הבעה"ב אשר ישים בעמונו בקוב"ה והוא ישלח עזרו מקודש להושיעו מהרה . ויהי בדרך כאשר הלך הרב רגלי וכתם רגליו ללכת לעשארנאסטרני . והנה שמע קול מדרסם סוסיס יקרים ומרכבם כנודה הולכת במרוס

אחוריו. וירא שרצ בהמרכבה והנה איש עשיר גדול יושב בהמרכבה
המרכבה הלכה לדרכה והרב הלך רגלי. ופסאום. והנה המרכבה
עמדה על אש הדרך. ויקרא העשיר להרב והפליר אותו שישב איתו
בהמרכבה. ויסע איתו עמו עד שיבואו להרב ר' ואח לעיר טשארגא
אסטרי כי גם העשיר נסע להרב ר' ואב. וימאן הרב ר"מ. אך
העשיר הפליר אותו למאוד. ויאמר הרב להעשיר אש באמת אחת אהב
ישראל הנה עתה בעת הזאת אני לריך לעזור לאיש אחד אשר הי'
ג"כ עשיר כמוך ונסע ג"כ במרכבה כבודה. אך נפל ממדרגתו וחסר
לחם הוא ומטופל בבנים קטנים. ואין לו לשלם דמי ארנודט ששים
ארומים. ע"כ הטובל לעזור לו בעת הזאת ולתן לו הסך הנה אשב
אתך בהמרכבה ואסע עמך בלוחא חדא להרב דטשארגאסטרא וגם
הרב יסכים לזרכתו אשר אברך אותך אשר השי"ת יעזור לך שיהיה
טוב לך עד יום מותך. וכאשר שמע העשיר את דברי הרב וימאן
לשמוע לקילו וילו לעגלן שיסע. ויסע העשיר לזרכו והרב הלך לו
רגלי. אך העשיר לא נח ויעמוד עם מרכבתו בדרך והמחין על הרב.
ויאמר העשיר להרב למה יכבד עולו עלי עם נדבה גדולה כזו הנה לך
החלי. ויאמר הרב לא אפילו אש תחסר ארום אחת לא אקח מאתך
ובזה שאופן אקח מאתך המעות. אשר חסע עמי בלוחא חדא להאיש
הנלך להישועה. ויתן העשיר להרב המעות ויסעו יחדיו להאיש הג"ל
ויתן הרב להאיש הסך הג"ל ששים ארומים ויברך אותו ויסעו משם הרב
והעשיר להרב דטשארגא אסטרא ויקבלם הרב בספר פנים יפות. אז
הכיר חיקף הרב הנדיק מטשארגא אסטרא את הרב ר"מ מקאסיב כי
סכרת פניו ענתה בו והמלוא לפפה את הרב ומתחברת איתו ויאמר
הרב ר' ואב להרב ר"מ למה באתם לביתי ותרלו שאהי לכם לרב הנה
גם אתם יכולין להיות רב בישראל. הנה הכרת פניכם חענה בכס
איך המלוא מתלוטף אתכם אשר פשיתם בעת עם האיש הנלך לישועה.
ויכבד הרב ר"ו את הרב ר"מ וגם את העשיר קרב הרב ר"ו ויברך
אותו והסכים לזרכת הרב ר"מ. והנה אחר השבת ויפטור הר"ו את
הרב ר"מ ויסמוך ידיו עליו ויברך אותו ויאמר אליו הרב מקאסיב
יכול ליסע לביתו וישב על הכסא כי איש חסד פזת יכול להושיע לבני
ישראל עמינו מהפלות. ויסע הרב לביתו ומאז הי' לאב"ד בעיר קאסיב
ויהי פזס אחת קרה מעשה נורא בכפר אחת קרוב לעיר קלסוב כי
אדון אחד נתן מעות לאיש יהודי שיקנה לו סופים ושורים על הירוד
אשר בקאסוב וסיהודי הג"ל הי' בן בית בבית האדון וכל מחסורו היה

מעשות מהגדולים והצדיקים ח 15

על האדון כי יהודי קנה עבור האדון כל הבהמות לעבודתו בשדה. ועתה נתן האדון ליהודי ארבעה מאות רייניש כסף שיקנה לו סוסים ושורים. והנה בלילה כאשר שכב היהודי לישן והנה נגנבו ממנו הארבעה מאות כסף. ויהי בבוקר כאשר היהודי הקין משנתו ואיך המעות בכיסו ויקרע האיש את בגדיו ותלעק לעקה גדולה ומרה ואמר אנה אבי בא הנה האדון ידקור אותי בחרבו או ימות אותי בקנה הסריפה. היהודי הלך וילך ובכה עד כי בא לבית הרב ר"מ וישב בחלרו אלל הבית בחון ויבך מאוד. והנה פתאום כאשר הלך הרב לבית החפלה וירא כי יהודי יושב בחלרו ובוכה וישאלהו הרב למה אהה בוכה. ויאמר היהודי אל הרב ומה יושיעני אדוני בדבר הלו כי היהודי לא ידע אם השואל הוא הרב. ויאמר הרב אליו וספר נא לי את הפלאה אשר מלאחך בדרך אולי יש בידי להושיעך ויספר היהודי להרב את המעשה ויבך מאוד. מה עשה הרב לא הלך משם עד שנתן ליהודי הארבעה מאות כסף במתנה וסיהודי הלך לדרכו ופעם אחת חירע כי בא גביר אחד להרב על שבת אחד. והרב קבלהו בספר פנים יפות ופתאום שאל הרב להגביר הסכיר את המלמד בעירך. כי הוא מאגשי שלומנו והוא איש ירא ושלם. ויאמר הגביר איך אדע אותו הוא מלמד בעיר ואנכי מעשירי העיר, ויאמר הרב אליו אולי לאוהה בושא אתה והמלמד מאגשי שלומנו ואין כבודך בזה לידע מה הוא עושה ומסיכן יקח פרנסתו. וכי לא ידעת כי עשיר ורש נפגשו והשי"ת הוא המשפיל גאים ומגביה שפלים. לכן מעתה חדע אשר עיניך יסגיוו על העניים ובזכות זה נושע מהרה מכל החרות כי לדקה חליל ממות. העשיר הבטיח להרב אשר ילייח לדברי הרב הצדיק זכותו יגן עלינו ועכ"י אמן:

מעשה משלשה אנשים למדן ועשיר. ויראי שמים

הנה בעיר אחת גדולה היו שלשה אנשים וכולם היו יראי אלקים אחד היה עשיר גדול. והשני היה למדן מופלג בחורה. והשלישי היה ירא שמים מאוד. ועתה נספר המעשה איך אשר קרה להם. הנה יודע לכל כי לא כל העתים אזה וגלגל הוא החוזר בעולם וכן קרה להאיש העשיר אשר כל ימיו מזלו פלה למעלה והלליח בכל עסקיו. וקנה לו בתים ושדות וכרמים וימיה חיים טובים אך ראה נא כי פתאום נהפך מזלו. והעשיר אבד הונו ובא עד ככר לחם ר"ל ואשתו וטפיו לעקו ללחם ולא היה בידו פרוטה אחת למטן קנות לחם עבורם. ולא נשאר לו אך המלבושים אשר היו על בשרו. ולא יכול האיש לראות בלעז אשתו ובניו הקטנים. ויאמר אל אשתו הנה רואה אנכי כי בלרה גדולס

אנחנו. ועתה עלה על רעיוני להיות נע ונר בעולם אולי ירחם עלי הקב"ה וישלח פזרו מקורם ואמלא פרנסתי. כי משנה מקום משנה מילי. כבר אמרו הקדמונים. ע"כ אשנה מקומי. ואחמר אשתי עשה הטוב בעיניך והמקום ירחם עליך. וישלח אליך את אליהו הנביא ויללית דרכך. ויפטור האיש מביתו וילך אל רחוב העיר ועמד כמשחאה ומשומס ועומד אולי יוכל לארח לחברה שילכו בנאותא חדא על הדרך :

השני הי' למדן גדול ומופלג בחורה ועסק יומם וילל בחורה ס' אך אם אין קמח אין סורה הלמדן היה עני מאוד ולא היה בביתו כבר לחם. והוכרח האיש למכור כל חפצי ביתו למען שיוכל לפרנס את עצמו ובני ביתו. ולמען שיוכל לעסוק בחורה. והיה בימים אחדים כאשר ראה האיש כי הכסף אזל מכיסו וילטקו הבנים ללחם. אז הוכרח האיש למכור את ספריו ועבור המחיר יפרנס את בני ביתו. ולא נשאר לו אפילו ספר אחד למען ילמוד בו. ויאמר האיש לאשתו הנה כבר מכרתי הכל מביתי ולא נשאר לי אפילו ספר אחד אשר אלמוד בו. ועתה ירא אנכי פן תשכח תלמודי. ע"כ אמרתי הנה אם תסכים לעצתי אשים לדרך פעמי לבקש פרנסתי אולי ירחם עלי השי"ת ויתנני לחסד ולרחמים בעיני כל רואי ויזמין לי פרנסתי. האשה החשובה אמרה אליו המקום ירחם עליך ממרומו ויללית דרכך ואמרה לו לך לשלום. וילך האיש מביתו ויבא ברחוב העיר. וימלא את העשיר הנ"ל ויעמדו שניהם בדרך והמתינו שמה עד שימלאו עוד אנשים לילך בחברותה :

האיש השלישי הי' ירא אלקים ושמר מצותיו אך מנוחה לא היתה בביתו כי אשה סוררת היתה לנגדו. והאשה לא נתנה לו מנוחה כי בכל רגע ורגע בקללות נמרצת קללה את בעלה והוציאה את פניו בפני כל עם ועדה ועל אשה כזאת אמר שלמה ומואל אני מר ממוח את האשה ואשה בכל אלה (ואל תקרא אלה אלא אלה) לא מלאתי היינו אפילו בכל הסוכות שבחורה לא נמלא אשה כזו. ועבור זאת לא יכול האיש לסבול עול כזה מהאשה עד כי הוכרח לעזוב את ביתו והלך בלא ידיעתה מביתו וינס וילא החולה וימלא ברחוב העיר את העשיר והלמדן. ויבא גם השלישי ביניהם. אז אמרו זה לזה נשליך על ה' יהבנו ונשים לדרך פעמינו אולי ירחם השי"ת עלינו ויללית דרכנו. וילכו השלושה אנשים הנ"ל בנאותא חדא מעיר לעיר ומכפר לכפר רעב ולמא ואין מרחם עליהם. שלשה שנים הלכו והלכו והאנשים לא מלאו עוד פרנסתם. בנדיהם אשר עליהם נקדעו. וכאשר הלכו בדרך ויבואו לשדה אחת ויעמדו תחת השמים וירימו קולם בבכי ויזעקו אל ה' אלה ה' שושיעה

מעשות מהגדולים והצדיקים ט 17

נא. ויתפללו בכוונה גדולה וישמע ה' את תפלתם. והנה איש זקן בא עליהם ונתן להם שלום. וישאלם הזקן למה ידאגו ויבכו. ויאמרו האנשים להזקן: ואם נשוב לאדוני האדוני וישיענו הנה אך אם ה' לא יושיענו. ומי יושיענו והפליז הזקן את האנשים שיספרו לו את פלאותם. והתחילו איש איש לספר להזקן את לרעותיו. הפוסד ספר לו איך עזב בני ביתו זה שלש שנים מחוסר פרנסה וגם בזמן כביר הלז לא מלא פרנסתו. השני ספר לאליהו איך ישב בביתו ועסק בתורה יומם ולילה ולמד בתלמודים. ועבור כי היה מחוסר פרנסה הוכרח למכור את הספרים. ועתה ראה אדוני כי אף הבגד אשר על צערי נקרע. ובוש אנכי לבא בין אנשים ולאמר להם כי יודע ספר אנכי. וגם פה לא צעיתי מאומה. את אשתי וטפי עוצתי בביתי מחוסר פרנסה. ומי יודע עם אשתי וטפי עידנם בחיים. השלישי ספר לאליהו בבחייה גדולה איך הוא בעירוס ובחוסר כל וגם בביתו אין לו מנוחה מפני אשתו המנסעת אשר לא תבוש אף בין האנשים לבזות אותו. ועתה מה אעשה אדוני פ"כ אדוני יתן לי עלה נכונה איך להתנהג. וישמע הזקן את דבריהם. והזקן היה אליהו הנביא זכור לטוב:

ויאמר אליהו הנביא אליהם שמעו נא אלי רבותי ואל תדאגו. הנה אנכי באתי להושיעכם מהיגון והאנחה. ובכבוד גדול תבואו לביתכם ותמלאו הכל בשלום ובחיים ותושעו מלרעותיכם. אך תשמעו לעצתי ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם. ואז ייטיב לכם בזה ובבא: בעת נספר בראשונה מהעושר. אליהו נלביא נתן מטבע אחת להאיש העשיר ואמר לו. שמע בקולי אשר אני דובר אליך. המטבע הלז אשר אני נותן לך. כאשר תבא לביתך. תנוח את המטבע בהארנו ותיבקע ימלא הארנו עם אולר גדול. ותיבקע סכנה בית המדרש ועשרה בטלנים ישבו שמה תמיד ויעסקו בתורה יומם ולילה. וגם תתן לרקע לעניים. ואם כך תעשה כאשר אלוך אז יהי טוב והעשירות תתקיים בידך והארנו יהי תמיד מלא כסף ויהי לרוב רק חזק ואמן לקיים דברי אשר אנכי דובר אליך:

ולחלומן נתן אליהו ג"כ רפואה שיושע מהלרה וזהו הרפואה אשר נתן לו. להלמדן אמר אליהו לך לביתך לאשתך החשובה ותוכל מעתה לעסוק בתורה יומם ולילה וגם תהי לך פרנסה בריוח אך תשמע לעצתי הנה קח הספר הלז מידי וכאשר תבא לביתך תתן הספר הלז בהתיבה וכאשר תפתח התיבה ימלא התיבה עם ספרים. ותוכל בכל פה למכור ספרים למען תוכל לפרנס את ג"כ וגם תוכל לעסוק בתורה במקורם וכאשר לא ימוש מפיך מסורה אז תזכה לגדל את בניך מתוך

עשירות. ולהשלישי אמר אליהו. הנה לך טבעת אחת. כאשר תבא לביטך תתן הטבעת על הקיר על יתד אחד. ואז לא תשמע עוד קולות מאשתך. כי אשתך תטיב את דרכה ולא תהיה מרשעת כמקודם ועבור זה אנכי נותן לך טבעת כי הטבעת עגול כעגלה. והאשה אשר הומיה וסיררת בתוך ביתה הוא הרוח רע אשר במוכה. וכאשר תחלה הטבעת על הקיר אז לא ישלש הרוח רע ותהי' שלום והשקט ובעת צייתך לעולמים. ואשתך תצרך אותך מעתה ותהיה לך פרנסה בכבוד וגם יולאי חלליך תגדלם בנחת. ופרח לו איש האמת והשלשה אנשים הלכו לדרכם לשלום:

וכאשר באו העירה. הנה אשה העשיר עומדת ומלפיה על ציחא בעלה והנה כאשר ראתה איך בעלה בא בעירום ובחוסר כל קרוע וצליים טלאי על גבי טלאי והולך יחף וחרס האשה קולה וצוץ מאוד ותאמר ראה נא בעלי הנה זה שלשה שנים אשר עזבת אותי ואת בני הקטנים מחוסר פרנסה. ואתה דמייתי כי תבא לבייתך למען תתמכני ועתה רואה אנכי את מעמדך יראיך ומלכך הרע אך ה' יהיה צבחנו ויושיענו. ויען האיש ויאמר שמע נא לקולי הנה אליהו הנביא בא לקראתי ונתן לי המטבע הלוו אשר בידי ואמר אלי אשר אתן המטבע בארגו ותיכף ימלא הארגו עם כסף והב לרוב. אך אליהו אמר אלי שאתן בכל יום לדקה מהמעות וגם אצנה בית המדרש אשר שמה ישבו עשרה בטלנים ללמוד תורה יומם ולילה. ואז יקויים העשירות ציינו. ויקח העשיר את המטבע ונתנה בהארגו. ותיכף נתמלא הארגו עם אולר גדול כאשר אמר לו אליהו. והנה כאשר ראתה אשתו את העשירות סרבה הלוו ותבא שמחה גדולה בלבה. וגם העשיר שמח מאוד. ויבנה העשיר בית גדול עם חדרים הרבה צמכלל יופי כארמון המלך. וגם נתן לדקה לעניים בכל יום ויום. אך העושר לא קיים פקודת אליהו כולו כאשר צוה. כי בית המדרש לא בנה. ועשרה בטלנים לא החזיק לפרנסתם למען יעסקו בתורה ואמר למה לי לבנות בית המדרש ולמה לי לעסוק בתורה. הלא מעות הרבה יש לי לרוב ועתה לעסוק במשא ומתן ואריוח יותר. והתחיל העשיר לעסוק במו"מ. וארבה נכסים. אך זאת שכח העשיר כי מרבם נכסים מרבה דאגה אמרו חז"ל. לדקה עשה העשיר עם המעות כאשר נלעווה מפי אליהו וגם. הביא אורחים לחוך ביום ופרנסם. והעשיר הולך וחזק מאוד עד כי שמעו הולך בכל המדינות כי העניים ואורחי ופורחי איש מפי איש אמרו זה לזר הנה בעיר ה"ל יש עשיר גדול ונותן לדקה הרבה. אז בכל יום ויום באו

עניים בתוך ביתו והוא העניק אותם מטובו אשר ה' בירך אותו ואיש איש כמתנת ידו בידך אותם. ויהי היום בא עמי אחד לחוך ביתו והעני ה' קרוע וזלייה. ובקש שיתן לו נדבה כגונה למען שיוכל לעשות לו מלבוש לכסות את גופו. ועוד עניים הרבה עומדים ומבקשים נדבות ממנו. והנה בא העשיר עם ארון אחד לביתו למען לדבר אתו באיזה ענין משא ומתן וכאשר העניים ראו את העשיר הקיפו אותו וילעקו ללחם. זה זכה וזה זכה וגם העני הנ"ל אשר בקש שיתן לו נדבה כגונה לעשות לו מלבוש. גם הוא בא לפני העשיר ויאמר. אדוני. ראה גא איך נדבה קטנה השגתי ומה לעשה האם חקנה עבור המטבע הלז מלבוש עבורי ויסף העשיר לו איזה מטבעות גדולים והעני בקש עוד הוספם. והעשיר הוסיף לו. וכאשר העניים ראו איך העשיר הוסיף לו נדבה אחר נדבה עם הוספות ויבואו גם הם בבקשה לפני העשיר וגם מהם לא מנע כיסי ויתן לאיש ואיש בבקשתו למען שילכו לדרכם ויהי לו אז מנוחה למען לדבר עם הארון הנ"ל. העשיר בא לחדרו ויפתח הארזו והנה מלא הארזו מסוה כמקודם. ויאמר הארון הנה רואה אנכי כי איש עשיר אתה וגם באמת רואה אנכי איך תחלק נדקה לעניים אך לא טוב הדבר לפניך כי נבול תבול. ראה נא איך ע"י העניים הללו לא תוכל לעסוק במשא ומתן. הנה הלא שלשה שעות אשר אנכי יושב פה ואחר צד עתה עד ששלחת העניים מלפניך. וכי נאה לעשות כזאת שאמתין עד שהעניים ילכו מביתיך ויבוש העשיר מלהסתכל בפני הארון ויאמר הנדק אחרך איך מעסה לא יעשה כן. העשיר הלך לחדרו בחרי אף וכאשר אשתו ראתה איך בעלה ברוגז. ותאמר אליו אמור נא בעלי מה עבר עליך אשר אתה ברוגז ומה תדאוג. הלא יש לנו הרבה מעות שדות וכרמים. בהים וארמונות. ויספר האיש לאשתו את דברי הארון. איך דבר עם הארון בעיני משא ומתן וע"י העניים ככלמתי כי הארון מוכרח היה להמתין עד שילכו העניים. ומה לעשה נמצאה הלא תדע כי בכל יום ויום עניים באים בביתי ותאמר האשה לבעלה שמע בקולי הנה אינך עובד לך. תבנה לך ארמון אחד ובארמון תשב והאדונים אשר יבואו אליך לעסוק עמכם במו"מ יהי לך שם בארמון מנוחה. והעניים לא יכללו אותך וכאשר יבואו העניים אלי. אנכי אתן להם הנדקה כמקודם. ויעש העשיר כן כאשר אשתו אמרה לו. ויבנה לו בית מיוחד עבור המשא ומתן ולא בא לביתו אך לאכול וכל היום ישב בחדרו ועסק במו"מ. והעניים באו לביתו ואשתו נתנה להם הנדקה. וכאשר העניים ראו איך האשה עיניה לרה באורחין ולא נתנה להם

נדבות הנאות כאשר בעלה הי' נותן להם המיד ויאמרו העניים אל האשה איה העשיר ותאמר האשה למה תשאלו על בעלי הנה הוא עוסק במשא ומתן בעת ואין לו פנאי לבא הנה כי עבור לעקתכם אינו יכול לסבול. ועבור זה בנה לו בית מיוחד למען שלא ידגר עמכם. אך העניים אמרו עוד הפעם אל האשה ובקשו אשר העשיר בעלמו כאשר יבא לביתו והוא בעלמו יתן להם הנדבות כמקודם. וכאשר שמעה האשה את הדברים האלה והלעק להמשרת לגרש את העניים מביתה ריקם. העניים נגרשו מבית העשיר חולה. ויועקו העניים ותעל שועתם השמימה. וכאשר בעלה בא לביתו ותאמר האשה אליו הנה אין בכוחי לסבול מהעניים האמללים האלה כאשר יתוועדו פה לא אוכל לאכול על ידיהם אפילו חתיכת לחם. ע"כ חבקש ממך שתלך להאדון וחבקש ממנו שיתן לך שני אנשי חיל והמה יהי' משמורה לביתי ויגרשו את העניים מביתו. ויעש העשיר כאשר אמרה אשתו ומאז והלאה נגרשו העניים מביתו. העשיר דמה לעבות לו מנוחה ועבור זה גרש העניים מביתו. אך שכת כי אדם להבל דמה. אדם דואג על אבוד רמיו ואינו דואג על אבוד ימיו. וגם שכת פקודת אליהו. ההמשך מהעשיר יבא באחרונה. ועתה נספר מהלמדן. כאשר בא הלמדן לביתו ויקח הספר אשר אליהו נתן לו וישם הספר בתיבה ונתמלאה התיבה עם ספרים וימכור הספרים. והתיבה נתמלאה כמקודם. ואסף ממנו הרבה. ויבנה לו בית גדול ושדות וכרמים ועבדים ושפחות. וחדר מיוחד עשה עבורו ללמוד אך לא למד ולא עסק בחורה כמקודם. וכאשר עני בא לביתו הלך ריקם ומשרתיו שחקו מהעניים. וגם הלמדן לא שמע לדברי אליהו. ועתה נספר מהירא שמים עם אשתו המרשעת. כאשר בא לביתו וחסגור האשה בעדו הדלת ולא הניחה אותו לבא הביתה. וילך האיש לשכנו הקרוב אליו ויבקש ממנו שילך לביתו ויבקש מאשתו שחניכהו לבא לביתו. וילך השכן לאשתו. ויקח איתו את הטבעת אשר נתן אליהו לבעלה ויחנהו על הקיר על היתד כאשר נזה אליהו אותו. ותיקף ומיד כאשר נתלה הטבעת על הקיר. עוצה האשה את דרכיה הרעים והתחילה לכבד אתו בעלה. ויעשו לדקה עם עניים הבאים לביתם וכה נהגו כמה שנים. ויהי היום ויבא אליהו לעיר הנ"ל. וילך בתחלה לבית העשיר אשר נתן לו המטבע. וירא אליהו והנה משמורה עומדת לפני חלר העשיר ויגרשו את העניים מביתו. ויבא אליהו הביתה. והכיר הגביר את אליהו אשר נתן לו המטבע. ויחדד העשיר לנגדו. ויאמר אליהו אל הגביר העל יאופן נחסי לך המטבע שהבנה לך בתים ותקנה לך שדות וכרמים

לעבדים ושפחות הלא אנכי חסתי עליך להשיטעך מהארות הרבים אשר
 שבבך ואתן לך את המטבע באופן שאתה ג"כ תרחם על עניים ואציונים
 וגם אמרתי לך אשר תבנה בית המדרש ועשרה בטלנים ילמדו שמה.
 ואתה השלכת את דברי אחרי גביך. ע"כ באתי עתה אליך אשר נתן
 לי את המטבע בחזרה. ויבקש ויתחנן העשיר את אליהו שלא יקח ממנו
 המטבע אך גם אליהו קנא לאליהו ואמר לו כאשר עשית כן עשיתי
 אחת דברתי ולא השנה ויקח אליהו את המטבע ממנו. וילך לדרכו.
 ויהי אך כאשר פרח לו איש האמת והנה כל אולר העשיר התטיף עיניו
 בו ואינו. ונשאר העשיר בעירוס ובחוסר כל כמקודם. אחר הדברים
 האלה הלך אליהו אל בית הלמון. ויבא אליהו הביתה וירא כי הלמדן
 ובני ביתו אוכלים ושותים וכל תענוגי העולם לא מנעו מלענג את
 נפשיהם. ואת העניים יגרשו מן ביתם. ויאמר אליהו אל הלמדן תן לי
 הספר בחזרה אשר נתתי לך. ויתן הלמדן הספר בחזרה. ואליהו הלך
 לדרכו ופתחום נחרוקן הארגז מהספרים ולא נמלא שם שום ספר וגם
 המעות נאבד מהוך הארגז וישאר הלמדן עני כמקודם. אחר זאת הלך
 אליהו אל הירא שמים אשר אשתו היתה מקודם כנגדו וקללה אותו בפניו
 ובפני עם ועדה. ויבא אליהו הביתה ובעל הבית לא הי' בביתו אך
 אשתו היתה בבית. וכאשר ראתה האשה את הזקן ערכה השולחן לפניו
 ותכבדהו כי מנהגה היה לכבד את כל האורחים אשר באו הביתה. ויבא
 בעלה לביתו והכיר את אליהו הנביא אשר נתן לי המטבע ויכבד האיש
 את אליהו יותר ויותר כאשר אשתו עשה לו כבוד. ויאמר אליהו להירא
 שמים הנה העשיר והלמדן לא שמעו לקולי והלכו בשרירות לבם ע"כ
 לקחתי המטבע והספר מהם. ועתה רואה אנכי כי ירא חלקים אתה.
 קח ממני הספר והמטבע והשי"ת יעזור לך בעשירות אך תשמע לקולי
 ותפרכם עניים. ותבנה בית המדרש ועשרה בטלנים ילמדו יומם ולילה
 ואם תשמע לדברי ועוז לך וילך אליהו לדרכו והירא שמים נחשש
 מאוד והלך בדרכי התורה והיראה והשי"ת עזר לו לגדל את בניו מתוך
 נחת זכות אליהו יעמוד לכל ישראל אמן:

מעשה נורא מהרב ר' שמעון מוויטן בעל תוספת תדשים אשר הי'
 תלמוד מובהק מהרב רבי ר' נפתלי בעל סמיכת חכמים. הרב
 הצדיק רבי ר' נפתלי הי' מנהגו בכל שנה ושנה לבא לעיר וויטן
 לתלמודו הגאון ר' שמעון והרב ר' שמעון נתן להרב ר' נפתלי אדומים
 זהב כמספר שם נפתלי. אמר הרב ר' נפתלי לתלמודו תלמידי אבי הי'
 קורא שמי ארתהשפתא חזי השגתי מאתך יותר אדומים. אח"ו אמר

הרב ר"ג לתלמודו הגה יש לי נסיעה גדולה חבקש ממך שתפטע עמי
 בלוחות חלוא. ויאמר תלמידו טוב הדבר חפט עם אדוני. ויפטעו יחדיו
 עד שבאו לעיר אחת הנקראת איוגסבורג. וזאו שמה לעת ערב ולא
 יכלו לנסוע משם כי כבר פנה יום. ובלילה היתה סכנה לילך בדרך.
 ויבואו לבית מלון ויאמר הר"ג הגה מוכרחין אנחנו ללון פה. ויאמר
 תלמודו אדוני הגה בפירוש כתיב בלוחות הרב ר' יהודה החסיד אל ידור
 אדם בעיר איוגסבורג. ומה נעשה ויאמר הר"ג לתלמידו ומה תעשה
 הגה סכנה לילך בכאן בלילה השי"ת יעזור לנו אף שכתוב בלוחות ר"י
 החסיד לבד ידור בעיר איוגסבורג. וילך הרב ר"ג לתלמידו שיקח עצורם
 חדר מיוחד ללון שם. ויהי בחמי הלילה אמר הר"ג לתלמידו שישכב על
 משכבו לנחם שם. והוא ילמוד עוד איזה סוגיא וישכב הר"ג על משכבו
 וירדם. והר"ג לקח ספר תהלים וישב על ספסל אחת באמלע החדר
 בגד הדלת. ולא כבר הדלת ואמר בכוונה גדולה תהלות לדוד ופתאום
 באו אנשים מזויינים ומרבותיהם שלופה בידם ורצו לחתוך ראש הרב
 ר"ג אך אימה גדולה נפלה עליהם ויעמודו כאבן דומם ומרבותיהם
 בידם וגאלמו מלדבר וכך עמדו עד הבוקר אור ויקץ הרב ר"ג ויחיד
 מאוד וילעק לרבו הושיעה אדוני כי בלילה גדולה אנחנו. ויאמר הר"ג
 לתלמידו אל תירא תלמידי הגה רבים אתנו יותר מאנשים הרשעים האלה
 ראה נא כי על מצבם יעמודו ואין בכוונתם לדבר. וילך הרב ר"ג החולה
 והודיע הדבר להשופטים. אזי באו אנשי חיל שמה ויקחו את הגולגים
 לבית הסוהר ואח"כ כאשר השופטים הקדו אתה הדבר אז נתגלה כי
 הבעל הבית דשם היו הורג נפשות ובהמרחק נמלא כמה מאות הרוגים
 אשר הרג אותם וגל את ממונם. אז לקחו גם את הבע"ב לבית הסוהר
 אח"כ אמר הרב ר"ג לתלמידו הגה זאת היתה כוונתו לתקן את המקום הלז
 אשר נכתב הרב ר' החסיד אל ידור אדם באיוגסבורג. ומעתה יכולין
 לדור בכאן ולא יבא שום מכשול לאנשים אשר ילינו פה כי כבר נתוודע
 הדבר ויפטעו אח"כ לעיר ווינא. והר"ג בא לבית ר"ג תלמידו ויהי
 כבינו כמה שבועות. ויהי פ"א בלילה באמלע הלילה. ויבא הר"ג לחדר
 ר"ג בלע למען לראות התנהגות הר"ג. ויבא הביתה וירא והנה הר"ג
 שכב על הארץ ואבן מראשותיו והמטה אשר היתה מולפת עוברו בכרים
 וכסותם לא ראה לשכב. ויחיד הר"ג כאשר ראה המעשה הלז. ומאז
 ה' כבוד ר"ג יחד יקר בטיניו במקודם כי ראה איך הר"ג ה' עובד
 ה' באמת וי"ע ועכ"י אמן :